

מעבר, חצייה, גבול

סדרת שיחות עם במאי הקולנוע עמוס גיתאי

ימי ראשון
בשעה 18:00

יותר מבכל מקום אחר, במזרח התיכון מלאכתו של הקולנוען דומה לזו של הארכיאולוג. היא כרוכה בחשיפה זהירה של שכבות החיים, ובבחינה של זיכרונות וסיפורים מן העבר ובתוך כך גם להיות רלוונטית ולגעת בסוגיות אנושיות בנות ימינו. מכאן, עולה לכן גם השאלה מה קורה לאסתטיקה הקולנועית כאשר היא נחבטת בעקרון ההמחשה? האם המורכבות הארכיאולוגית בעשייה הקולנועית במזרח התיכון מצליחה עדיין לשמר או להציג אופן של אתיקה קולנועית? שאלה זו, לצד סוגיית הקולנוע בהקשר גיאופוליטי משתנה תדיר, תידון בסדרה הנוכחית.

עמוס גיתאי אדריכל בהכשרתו, בוגר הטכניון ובעל תואר דוקטור מאוניברסיטת ברקלי. הסדרה מבוססת על סרטיו של גיתאי וקטעים מהם יוקרנו במהלך המפגשים.

שיחה ראשונה: 12 בדצמבר 2021

פנים, מבט, שפה: הצורה האתית בקולנוע של עמוס גיתאי

דברי פתיחה: עמוס גיתאי

הקרנת הסרט **ספר עמוס** (2012, 13 דקות)

שוט רציף (sequence shot) שצולם ברחוב תל-אביבי. שחקניות ישראלים ופלסטינים מגלמים את הנביא עמוס ומעניקים קול מודרני לתוכחות העתיקות שלו כנגד שחיתות ועוולות חברתיות.

פרופ' חגי כנען, אוניברסיטת תל אביב

עמוס גיתאי

עמוס גיתאי מרבה לעסוק בשאלות של צורה, ולא רק בתמטיות ובנרטיב. הוא בוחן כיצד אפשר להציג נקודת מבט שעשויה להיות חתרנית על ידי שינוי קונוונציות קולנועיות - למשל שינוי קצב הצפייה בעזרת שימוש בשוטים רציפים שכוללים סתירות פנימיות. כמו כן, הוא מאתגר את הראייה הקולנועית באמצעות שימוש בטרנספוזיציה של כלים שונים. הנחות היסוד הללו יעמדו במוקד המפגש.

במפגש יוקרנו קטעים מתוך הסרטים **קדמה** (2002), **אנה ערביה** (2013), **צילי** (2014), ו**רכבת קלה בירושלים** (2018).

שיחה שנייה: 19 בדצמבר 2021

כיצד הארכיטקטורה מעצבת את החלל הקולנועי?

פרופ' ערן נוימן, אוניברסיטת תל אביב

עמוס גיתאי

הארכיטקטורה והקולנוע אינן אמנויות אינטימיות. הן עוסקות ביצירה קולקטיבית הדורשת עבודה משותפת ושתיהן כרוכות בתרגום של טקסטים לצורות. האדריכלית מקבלת לידיה מפרט המתאר את האתר, את הפונקציות של המבנה, את החומרים, וכן הלאה. אלו הם טקסטים שעליה להפוך לתוכנית צורנית במרחב תלת-ממדי. הקולנוען עובד עם תסריט, אבל גם לרשותו עומדות בתחילה רק מילים. מהות התהליך היצירתי היא המרת המילים הללו לדימויים חזותיים, לצורה טמפורלית ולאמירה קולנועית. הקולנוע של גיתאי מאפשר לממש תהליך אמנותי שיכול להתפתח ברציפות; להתמסר ליד המקרה ולבלתי צפוי; לקיים דיאלוג מתמשך בתהליך העשייה; ולהיות פתוח כל העת לבחינה מחדש של אפיוני הפרויקט למול עקרונותיו.

במפגש יוקרנו קטעים מתוך הסרטים **בית** (1980), **גולם נדודים** (1991), **קדוש** (1999), **עלילה** (2003), **שיר ערש לאבי** (2012).

שיחה שלישית: 26 בדצמבר 2021

בית: בין מרחב לשאלה אקזיסטנציאלית - התבוננות בטריטוריית הבית

פרופ' אווה אילוז, האוניברסיטה העברית בירושלים ומכון ון ליר בירושלים

עמוס גיתאי

גיתאי משיג את אחד הדברים היפים ביותר שמצלמה יכולה לתעד באופן 'חי' כביכול: אנשים המתבוננים באותו הדבר אבל רואים דברים שונים - וראייתם מניעה אותם לפעולה. (סרט דָּנָה, ליברסיון, 1982).

בית עוקב אחר חילופי הבעלים והדיירים בבית אחד במערב ירושלים. לאחר שבעליו, רופא פלסטיני, עזב ב-1948, הבית הופקע בידי ממשלת ישראל לפי חוק נכסי נפקדים, הושכר לזוג יהודים שהגיעו מאלג'יר, ואז נקנה על ידי פרופסור באוניברסיטה, שהחליט לשפץ אותו. הדיירים הקודמים, שהפכו לפועלי בניין, הבעלים החדשים והשכנים - כולם מבקרים באתר השיפוץ. לאחר סיומו, הסרט צונזר ונאסר להקרנה על ידי הטלוויזיה הישראלית.

בחדשות מהבית הסיפורים והזיכרונות מהסרט **בית בירושלים**, שצולם בשנת 1997, ומהסרט **בית**, שצולם בשנת 1980, מוצבים אלה מול אלה באופן שמביא לשינוי הסרט המוקדם יותר. המרחב נעשה גם מרחב מנטלי; והמקום הופך למיקרוקוסמוס שמתכונן לגלות פנימית או חיצונית. אנחנו עדים לבריאתה של זהות פלסטינית חדשה, זהות גלותית חדשה.

במפגש יוקרנו קטעים מתוך הסרטים **בית** (1980), **בית בירושלים** (1997) **חדשות מהבית** (2005).